

Ankestyrelsen

NYT

NYT FRA ANKESTYRELSEN NR. 5 SEPTEMBER

2010

	Side
Beskikket medlem – den almene borgers stemme	2
Færre børn og unge anbringes uden for hjemmet	6
Enkeltsagsundersøgelsen - Brønderslevsagen skabte en ny metode	8
Erstatning til deltidsansatte	11
Hvem har ret til fleksjob?	14
Bevilling af el-scootere – sammenfatning af nyere praksis	18
Kræftramt kvinde får ingen erstatning	21
Kort nyt fra Ankestyrelsen	23

Beskikket medlem – den almene borgers stemme

Et korps af 130 personer er med til at afgøre de 20.000 sager, som hvert år bliver afgjort i Ankestyrelsen. I daglig tale kalder vi dem beskikkede medlemmer, fordi de beskikkes eller udpeges til denne funktion. De beskikkede har en betydningsfuld rolle for styrelsens afgørelser, Principafgørelser og udmeldte praksis. Men hvad vil det egentligt sige at være et beskikket medlem i Ankestyrelsen?

Af fuldmægtig Lars Emil Larsen, Ankestyrelsen

Et nyt hold beskikkede er gået i gang

Som enhver anden organisation har Ankestyrelsen brug for nye kræfter. Den 1. juni 2010 markerede dagen for udskiftning af en række af de beskikkede medlemmer, som igennem 4 eller 8 år har sat deres præg på tusindvis af afgørelser fra landets øverste administrative klageinstans på det sociale og beskæftigelsesmæssige område.

Beskikkede medlemmer er med til at sikre retssikkerheden

Et beskikket medlem er først og fremmest en repræsentant for den almene befolkning, som sammen med jurister fra Ankestyrelsen afgør konkrete klagesager. De deltager i de møder i Ankestyrelsen, hvor Ankestyrelsens afgørelser træffes.

De beskikkede medlemmer repræsenterer et bredt udsnit af befolkningen i forhold til alder, køn og geografi. De er med til at sikre retssikkerheden ved afgørelser af konkrete sager, principielt uden nogen faglig viden om sagerne og de regler, som de afgøres efter.

Men et beskikket medlem er mere end det; et par ekstra øjne på sagen, en repræsentant for et ikke-juridisk synspunkt, og de er ofte villige til at udfordre gængse opfattelser og stille spørgsmålstejn ved resultatets korrekthed.

De beskikkede medlemmers fornemmeste rolle er at forsøge at være den almene borgers stemme

Med andre ord, bidrager de beskikkede medlemmer i høj grad til at sikre, at Ankestyrelsens afgørelser er i trit med den almene opfattelse i befolkningen, og denne rolle tager de beskikkede medlemmer meget seriøst.

"Jeg synes det er vigtigt, at der er folk udefra, som kan bidrage med deres erfaring"
- Jens Ingolf Nørgaard, Kilde Consult, nyudnævnt beskikket medlem

Fakta om de beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen

- De beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen er blandt andet med til at træffe afgørelser i sager om arbejdsskader, tvangsanbringelser af børn og unge, pensionsforhold, hjælpemidler, dagpenge, kontanthjælp mv.
- Der er på nuværende tidspunkt 130 beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen. 90 af disse deltager i ankemøder, mens der er 40 beskikkede medlemmer i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
- Et beskikket medlem udpeges for en periode på 4 år og kan kun sidde i 2 perioder

Medlemmernes funktion til ankemøderne

Det hele kan måske godt lyde lidt højtravende, men hvad laver de rent faktisk? Kort fortalt er de lægdommere i sager, som afgøres i Ankestyrelsen.

Dette hænger sammen med, at den overvejende del af sagerne i Ankestyrelsen afgøres på ankemøder, og at disse møder har en domstolslignende karakter. Dette vil i praksis sige, at afgørelserne som altovervejende udgangspunkt træffes af mindst én fagkyndig jurist og to beskikkede medlemmer. Deltagerkredsen afhænger dog konkret af mødets karakter. I Ankestyrelsens beskæftigelsesudvalg deltager der typisk to jurister og fire beskikkede medlemmer.

Borgerens stemme men ikke partsrepræsentant

De beskikkede medlemmer har sat sig ind i sagernes indhold og problemstillinger før mødet. Med udgangspunkt i den indstilling som Ankestyrelsens sagsbehandler har udarbejdet gennemgås sagen på mødet, og medlemmerne tilkendegiver deres holdning til sagen.

Der vil ofte være rigeligt plads til diskussion, og i disse tilfælde er det det beskikkede medlems fornemmeste rolle at forsøge at være den almene borgers stemme.

"Jeg er der jo i kraft af, at jeg er borger"
- Dorte Nielsen, beskikket medlem gennem 4 år

Og det er jo netop rollen som "almindelig" borger, som er det væsentligste. De beskikkede medlemmer, som møder i sager i Ankestyrelsen, er nemlig ikke repræsentanter for de forbund og foreninger, som udpeger dem, men møder i sagerne som repræsentant for befolkningen.

Hvem er de? Og hvor kommer de fra?

Det hold af beskikkede medlemmer, som møder i sager i Ankestyrelsen, skal repræsentere et bredt udsnit af den danske befolkning.

Dette sikres blandt andet ved, at de beskikkede medlemmer udpeges efter indstilling fra både arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer samt Danske Handicaporganisationer, men i høj grad også ved, at der udpeges medlemmer af begge køn, forskellig alder og med forskellig baggrund og livssituation. For eksempel udpeger Danske Handicaporganisationer flere medlemmer. Herudover er der også en vid geografisk fordeling af medlemmerne.

De beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen er ofte socialrådgivere, nuværende eller tidligere politikere og andre med en baggrund inden for det sociale og beskæftigelsesmæssige område.

Motivationen er nøglen

Der stilles ikke krav om, at de beskikkede medlemmer skal have faglig indsigt i de sagsområder, som sagerne omhandler, men ofte arbejder de beskikkede medlemmer faktisk også til dagligt med én eller flere af de sagstyper, som de er med til at afgøre i Ankestyrelsen. Flere beskikkede medlemmer udtrykker således også en særlig faglig interesse i sagerne:

"Jeg har altid interesseret mig meget for afgørelserne fra Ankestyrelsen"
- Jens Tamborg, Spastikerforeningen, nyudnævnt beskikket medlem

"Jeg synes det er sjovt at træde lidt udenfor og se tingene fra en anden vinkel"
- Dorte Nielsen

Den faglige motivationsfaktor og muligheden for at lære nyt inden for ens faglige område synes at være baggrunden for, at flere af de nuværende beskikkede medlemmer har påtaget sig dette hverv.

For mange af de beskikkede medlemmer er der dog også en mere personlig eller jordnær interesse i at deltage i Ankestyrelsens afgørelser:

"For mig er det en tillid, at jeg er med til at træffe afgørelser"
- Jens Tamborg

De beskikkede medlemmer i Ankestyrelsen spiller en utroligt vigtig rolle og bidrager i høj grad til ikke blot afgørelsernes udfald men også den vigtige og løbende faglige, etiske og følelsesmæssige debat i Ankestyrelsen.

Udpeget efter indstilling fra organisationer

Socialministeren og Beskæftigelsesministeren udpeger de beskikkede medlemmer for fire år ad gangen efter indstilling fra 5 organisationer

- Landsorganisationen i Danmark (LO)
- Hovedorganisationen for Tjenestemands- og Funktionærorganisationer (FTF)
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA)
- Danske Handicaporganisationer (DH)
- Kommunernes Landsforening (KL)

Færre børn og unge anbringes uden for hjemmet

Ankestyrelsen offentliggjorde den 1. september 2010 den årlige anbringelsesstatistik "Børn og unge anbragt uden for hjemmet, kommunale afgørelser, årsstatistik 2009". Statistikken giver alle mulighed for at følge udviklingen på anbringelsesområdet for hele landet og i de enkelte kommuner. Statistikken er også vidensgrundlag for politikere og lovgiver og kan være ledelsesinformation for kommunernes ledelse.

Af specialkonsulent Maria Feldfos og fuldmægtig Steen Birkedal, Ankestyrelsen

Færre børn og unge anbringes uden for hjemmet

Kommunerne besluttede i 2009, at en anbringelse uden for hjemmet ville være den bedste foranstaltning for 2.807 børn og unge. Siden 2008 er der sket et væsentligt fald i antallet af afgørelser om anbringelse. I 2008 blev det i 3.502 sager besluttet, at et barn eller en ung skulle anbringes uden for hjemmet. Faldet er på 20 procent.

Aldersmæssigt er der sket en mindre forskydning. Afgørelserne i 2009 handler nemlig om lidt flere 0-3-årige og lidt færre 12-14-årige i forhold til de tidligere år.

Faldet i antallet af afgørelser om anbringelse har ikke i samme grad udmøntet sig i færre anbragte børn og unge samlet set. Der var ved udgangen af 2009 samlet anbragt 12.654 børn og unge i Danmark mod 12.725 i 2008. Faldet er på mindre end 1 procent.

Andelen af tvangsmæssige anbringelser er steget

Andelen af anbringelser, hvor forældre og/eller den unge over 15 år ikke har været enige i beslutningen om anbringelse - det vil sige de tvangsmæssige anbringelser - er steget fra 9 til 11 procent fra 2008 til 2009. Selvom der blev truffet færre afgørelser om anbringelse i 2009 end i 2008, er der altså truffet lidt flere tvangsmæssige afgørelser i 2009.

Kommunerne har siden 2006 indberettet til Ankestyrelsen om afgørelser om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet.

Barnet/den unge henvender sig ofte selv

1.348 børn og unge, der blev hjemgivet i perioden 2006-2009, blev efterfølgende anbragt igen. Dermed er ca. 10 procent af alle nye anbringelser genanbringelser. I 42 procent af sagerne om genanbringelse har barnet/den unge selv henvendt sig med et ønske om at blive anbragt. Det er en større andel, end når der ses samlet på alle sager

om anbringelse. Her gælder det for 30 procent af alle anbringelser, at sagen er rejst på barnets/den unges initiativ.

Flere udvalgte resultater fra anbringelsesstatistikken

- 25 ud af 1000 **unge i alderen 15-17 år** var ved udgangen af 2009 anbragt uden for hjemmet.
- 68 procent af alle afgørelser om anbringelser i 2009 handlede om **børn og unge i alderen 12-17 år**.
- I 23 procent af tilfældene var **forbedring i forholdene hos barnet/den unge** årsagen til en afgørelse om ændring af anbringelsesstedet i 2009.
- 49 procent af alle anbragte børn og unge var ved udgangen af 2009 **anbragt hos en plejefamilie**.

Leg selv med tallene

"Tal fra Ankestyrelsen" er Ankestyrelsens dataportal. Her kan du finde de fleste tal fra anbringelsesstatistikken og Ankestyrelsens øvrige statistikker fordelt på kommuner og/eller regioner. Du kan sammensætte tallene på kryds og tværs og få dem præsenteret grafisk.

Find "Tal fra Ankestyrelsen" på www.ast.dk >>

Et vigtigt redskab – både lokalt og nationalt

Ankestyrelsen har de senere år arbejdet med at gøre anbringelsesstatistikken mere tilgængelig for kommunerne.

Som led i dette udsender vi kvartalsvis ledelsesinformation, så kommunerne løbende kan følge udviklingen i egne afgørelser om anbringelse. Vi har fået positive tilbagemeldinger fra kommunerne.

Politikere og lovgiver har også fået øjnene op for, at anbringelsesstatistikken er en vigtig brik i arbejdet med anbringelsesområdet. Ankestyrelsen bidrager ofte med oplysninger fra statistikken til folketingsspørgsmål og forhandlinger på børneområdet.

Du kan læse anbringelsesstatistikken i sin helhed på www.ast.dk/publikationer/statistikker >>

Enkeltsagsundersøgelsen - Brønderslevsagen skabte en ny metode

En ny undersøgelsesmetode på børneområdet har set dagens lys i Ankestyrelsen. I forbindelse med en konkret sag fra Brønderslev Kommune – "Brønderslevsagen" – har Ankestyrelsen udviklet en særlig metode for "enkeltsagsundersøgelser".

Af ankechef Henrik Jørgen Horster, Ankestyrelsen

Socialministeren tager initiativet

Den 24. marts 2010 anmodede Socialministeriet Ankestyrelsen om at undersøge sagsforløbet i en sag vedrørende en familie fra Brønderslev. En sag, der har fået meget opmærksomhed både politisk og i medierne.

Socialminister Benedikte Kiærs formål med undersøgelsen var meget klart. Hun ønskede for det første en vurdering af, om kommunen havde handlet korrekt i deres håndtering af sagen i forhold til lovgivningen. For det andet ønskede ministeren, at de konklusioner og anbefalinger, som undersøgelsen viste, skulle bruges som fremadrettet læring i alle kommuner fremover. Hun lagde dermed vægt på læringsaspektet fra begyndelsen.

Ny metode bygger på gammel tradition

Enkeltsagsundersøgelser er en del af det politiske forlig om Barnets Reform. Før undersøgelsen af Brønderslevsagen havde Ankestyrelsen ikke tidligere foretaget en undersøgelse, som alene var baseret på én enkelt sag. Det betød, at vi skulle udvikle en ny metode til denne slags undersøgelser samtidig med, at undersøgelsen af den konkrete sag foregik.

For Ankestyrelsen som højeste administrative myndighed på børneområdet og som uafhængig myndighed var det vigtigt at videreføre den høje grad af objektivitet og kvalitet, som kendes fra vores praksisundersøgelser. De målinger og vurderinger, der foretages i praksisundersøgelserne, udspringer af de krav til behandling af børnesager, som lovgivningen, domstolene og vores praksis stiller. Vi ønskede, at denne tradition og vores erfaringer skulle føres videre i den metode for "enkeltsagsundersøgelser", som vi skulle udarbejde.

I forbindelse med vores praksisundersøgelser har kommunerne flere gange ønsket, at den juridiske undersøgelse af en sag skulle suppleres med en børnesagkyndig vurdering af sagen. Vi besluttede derfor, at vi både i den konkrete sag og i fremtidige enkeltsagsundersøgelser ville inddrage en børnesagkyndig vurdering.

Hvordan foretager vi en enkeltsagsundersøgelse?

På baggrund af sagen fra Brønderslev og vores erfaringer fra praksisundersøgelserne, har vi udarbejdet følgende fremgangsmåde for enkeltsagsundersøgelser. Det er meningen, at denne metode skal bruges ved enkeltsagsundersøgelser i fremtiden. Fremgangsmåden kan selvfølgelig tilpasses alt efter fokus i den konkrete undersøgelse.

- 1) Når Ankestyrelsen bliver bedt om at udarbejde en enkeltsagsundersøgelse, orienterer vi den eller de kommuner, sagen vedrører. Vi beder kommunerne sende en redegørelse for sagen og samtlige sagsakter til os.
- 2) På baggrund af kommunens/kommunernes redegørelse og akterne i sagen udarbejder Ankestyrelsens børnejuridiske eksperter og børnesagkyndige et udkast til en undersøgelsesrapport, der indeholder:
 - Baggrund/forhistorie for hvert barn og dets forældre
 - En gennemgang af sagen med henblik på at identificere og vurdere de problemstillinger, der er relevante i den konkrete sag. For eksempel om kommunen/kommunerne har iværksat de rette foranstaltninger på det rette tidspunkt for barnet, eller om underretningerne har været behandlet korrekt ifølge lovgivningen
 - Et samlet forløb for sagen i den enkelte kommune. Her bliver relevante problemstillinger identificeret og vurderet på baggrund af både en juridisk og en børnesagkyndig vurdering
 - Konklusioner og anbefalinger i den konkrete sag. Disse retter sig mod den enkelte kommune
 - Generelle faglige anbefalinger, der kan bidrage til generel læring i alle kommuner.
- 3) Herefter sendes udkastet til rapport i høring til den enkelte kommune. Vi inviterer hver enkelt kommune til en dialog med os om det beskrevne sagsforløb, vores konklusioner og anbefalinger. En kommune vil kun blive hørt om den del af undersøgelsen, som kommunen har haft ansvar for.
- 4) Enkeltsagsundersøgelsen afleveres herefter i sin endelige form til Socialministeriet

En enkeltsagsundersøgelse er fortrolig. Ministeriet offentliggør kun de generelle faglige anbefalinger, som kan bidrage til læring i alle kommuner.

Erfaringerne fra den første enkeltsagsundersøgelse

Ankestyrelsen afsluttede "Brønderslevsagen", i juni 2010. Sagen vedrørte sagsbehandlingen af en konkret sag i fire forskellige kommuner.

Ankestyrelsen har endnu ikke foretaget en systematisk opsamling af erfaringer fra "Brønderslevsagen", men det er vores vurdering, at processen og samarbejdet med kommunerne om undersøgelsen i høj grad har bidraget til, at politikernes formål med enkeltsagsundersøgelserne er blevet opfyldt.

Læs Socialministeriets pressemeddelelse med resultaterne af undersøgelsen på www.sm.dk/nyheder >>

Erstatning til deltidsansatte

Højesteret har netop afsagt en dom, som får stor indflydelse på den måde arbejdsskademyndighederne skal behandle sager om tab af erhvervsevne for personer som har fået en arbejdsskade, mens de arbejdede på deltid. Dommen betyder nemlig, at deltidsansatte, som ikke havde en nedsat arbejdsevne inden de kom til skade, som udgangspunkt skal behandles som om de var fuldtidsansatte. ·

Af chefspecialkonsulent Mikael Kielberg, Ankestyrelsen

I arbejdsskadesager om erstatning for tab af erhvervsevne er det arbejdsskademyndighedens opgave at fastsætte det procenttal, som den tilskadekomnes erhvervsevne er nedsat med. Derudover skal myndigheden også fastslå, hvad borgeren kunne opnå i lønindtægt på skadestidspunktet

Den 16. august 2010 afsagde Højesteret dom i en sag om erstatning for tab af erhvervsevne til en kvinde, der havde været ude for en arbejdsulykke. Kvinden arbejdede på deltid, da hun kom til skade.

Højesterets dom ændrer praksis

Spørgsmålet i sagen var, hvordan erstatningen skulle fastsættes. Kvinden havde gennem flere år arbejdet på fuld tid, men var gået ned i arbejdstid for at passe sine børn. Mens hun arbejdede på deltid, blev hun ramt af en arbejdsulykke, som betød, at hun nu ikke længere ville kunne arbejde på fuld tid.

Højesteret fastslog i dommen, at da kvindens arbejdsevne ikke var nedsat før hun kom til skade på sit arbejde, skulle der ved fastsættelsen af den procentvise nedgang i hendes erhvervsevne tages udgangspunkt i, at hun – uden skaden – kunne have arbejdet på fuld tid. Det var altså efter Højesterets mening uden betydning for fastsættelsen af kvindens erhvervsevne, at hun ikke udnyttede sin arbejdsevne til at arbejde på fuld tid, da hun kom til skade.

Dommen fastslog også, at kvindens årsløn skulle fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling, da hendes ansættelse på nedsat tid kun var midlertidig.

Nedsat erhvervsevne

Myndighederne har i sager om arbejdsskader indtil nu taget udgangspunkt i en vurdering af borgerens erhvervsmuligheder, hvis skaden ikke var sket. Det vil sige, at i de tilfælde, hvor borgeren arbejdede på fuld tid inden skaden, var udgangspunktet, at han eller hun også ville have fortsat på fuldtid, hvis skaden ikke var sket. I de tilfælde, hvor borgeren derimod arbejdede på deltid inden skaden, var udgangspunktet, at han eller hun ville fortsætte på deltid.

Da kvindens arbejdsevne ikke var nedsat, før hun kom til skade, mente Højesteret, at der skulle tages udgangspunkt i, at hun kunne arbejde på fuld tid, når procenten for hendes nedsatte erhvervsevne skulle beregnes. Det var altså uden betydning, at hun ikke udnyttede sin arbejdsevne fuldt ud, da hun kom til skade.

Dommen betyder, at myndighederne nu skal tage udgangspunkt i, at borgeren kan arbejde på fuld tid, selvom han eller hun rent faktisk kun arbejdede på deltid, hvis borgeren kan bevise, at arbejdsevnen ikke var nedsat før skaden.

Fastlæggelse af årslønnen

Årslønnen skal efter loven enten opgøres som borgerens samlede arbejdsfortjeneste i året før arbejdsskaden er sket eller fastsættes efter et skøn. Årslønnen skal afspejle værdien af borgerens arbejdskraft på tidspunktet for skaden. Det vil sige, at i de situationer, hvor indtjeningen i de seneste 12 måneder før skaden ikke giver et korrekt billede af, hvad borgeren kan tjene, da skal årslønnen fastsættes efter et skøn.

Kvinden i dommen arbejdede på deltid, da skaden skete. Højesteret udtalte, at det var blevet bevist, at hun ville være begyndt at arbejde på fuld tid, når hendes børn blev større, hvis hun ikke var kommet til skade. Derfor skulle hendes årsløn fastsættes efter et skøn med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling.

Det betyder, at udgangspunktet for den skønsmæssige fastsættelse af årslønnen er borgerens faktiske situation – altså lønnen fra deltidsarbejdet – medmindre borgeren beviser, at arbejdet på deltid kun er midlertidigt. Hvis borgeren beviser, at deltidsansættelsen var midlertidig, og at han eller hun efter denne periode igen ville arbejde på fuld tid, så skal årslønnen fastsættes med udgangspunkt i en fuldtidsstilling.

Hvad betyder dommen?

Højesterets dom af 16. august om tab af erhvervsevne for personer på deltid har især betydning på to områder. For det første betyder dommen, at udgangspunktet ved fastsættelse af en borgers tab af erhvervsevne er, at han eller hun kan arbejde på fuld tid – uanset om arbejdsevnen er udnyttet fuldt ud, før borgeren kom til skade. For det andet betyder dommen, at udgangspunktet ved fastsættelse af borgerens årsløn er hans eller hendes faktiske situation, medmindre han eller hun kan bevise, at et deltidsarbejde kun var midlertidigt.

Dommen betyder, at arbejdsskadesager i fremtiden skal afgøres på den måde, som Højesterets gjorde det i dommen. Dommen betyder også at sager, som allerede er afgjort, og som drejer sig om deltidsansatte, som er kommet til skade, mens de arbejdede på deltid, skal behandles efter samme principper, hvis de genoptages af arbejdsskademyndighederne.

Arbejdsskademyndighederne vil nu genoptage sager om beregningen af erstatning til deltidsansatte, hvis de berørte personer ønsker det.

En anden konsekvens af dommen er, at reglerne om hjemmetillæg, som tidligere blev brugt når en borger var delvist hjemmearbejdende, ikke længere skal anvendes.

Få mere information om Højesteretsdommen og Ankestyrelsens behandling af sagerne på www.ast.dk/artikler >>

Hvem har ret til fleksjob?

Kommunerne er blevet bedre til at vurdere, hvornår en borger har ret til fleksjob, men der er stadig et stykke vej til det gode resultat. Det samme gælder for beskæftigelsesankenævnene, hvis sagsbehandling af sager om fleksjob er undersøgt for første gang. Det er resultatet af Ankestyrelsens praksisundersøgelse om fleksjob og ledighedsydelse fra juni 2010.

Af souschef Kirsten Borum og chefkonsulent Britta Maar, Ankestyrelsen

Kommunerne er blevet bedre til at vurdere ret til fleksjob

Praksisundersøgelsen viser, at kommunerne er blevet bedre til at vurdere, hvornår en borger har ret til et fleksjob. De er også blevet bedre til at vurdere, om borgere, der har modtaget ledighedsydelse i 12 måneder, fortsat har ret til fleksjob. Der er dog stadig forbedringsmuligheder. I 26 procent af sagerne har kommunerne nemlig bevilget fleksjob, uden at der var tilstrækkeligt grundlag for det. I en tilsvarende praksisundersøgelse fra 2008 var det samme tilfældet i 43 procent af sagerne.

Kommunerne har vurderet rettidigt, om borgeren fortsat efter 12 måneder har ret til fleksjob i 70 procent af sagerne. Det skete kun i halvdelen af sagerne i 2008. I 30 procent af sagerne har kommunerne enten ikke vurderet spørgsmålet eller ikke vurderet det rettidigt inden for 18 måneder.

Ankestyrelsen anbefaler

Ankestyrelsen anbefaler blandt andet, at kommunerne og beskæftigelsesankenævne har opmærksomhed på, at:

- Arbejdsevnen ikke kan anses for væsentligt nedsat, hvis lidelsen kun medfører funktionsnedsættelse i begrænset omfang, og borgeren i øvrigt har gode ressourcer.
- Arbejdsprøvningen primært skal tage sigte på beskæftigelse på normale vilkår og ikke på bevilling af fleksjob.
- Arbejdsprøvningen skal være tilrettelagt under hensyn til individuelle forhold og ikke begrænses til standardiseret afprøvning.
- Der ved arbejdsprøvningen skal være fokus på belysning af ressourcer.
- Varighed og fremmøde ved arbejdsprøvningen skal være så væsentlig, at det kan danne grundlag for en vurdering af arbejdsevnen.

Arbejdsprøvning skal være relevant og dækkende

Praksisundersøgelsen viser, at kommunerne i nogle tilfælde bevilger fleksjob, selvom arbejdsevnen ikke er varigt og væsentligt nedsat. Undersøgelsen viser også, at arbejdsprøvningen ofte ikke har været relevant eller fyldestgørende.

Ankestyrelsen mener, at der er behov for, at kommunerne sætter mere fokus på at vurdere borgernes ressourcer frem for kendte begrænsninger. Det kan blandt andet ske ved, at kommunerne bliver bedre til at iværksætte relevant arbejdsprøvning, hvor man tager hensyn til de kendte begrænsninger, men lægger hovedvægten på at få afprøvet borgerens ressourcer.

”Det er glædeligt, at kommunerne er blevet bedre til at behandle sager om fleksjob, men der er grund til at understrege, at kommunerne skal blive bedre til at iværksætte gode arbejdsprøvninger, som understøtter og afklarer borgerens ressourcer, frem for at dokumentere kendte begrænsninger”
- ankechef Pernille Fejfer.

Mand på 59 år fik fleksjob trods mange ressourcer

Praksisundersøgelsen indeholder mange eksempler, hvor Ankestyrelsen er enig i kommunernes afgørelser. Der er også beskrevet en række eksempler på det modsatte.

En kommune har f.eks. bevilliget fleksjob til en mand på 59 år, der havde været sygemeldt i et halvt år fra sit job, som bestod i at udarbejde tilbud og tilse byggepladser. Under sygemeldingen fik manden en knæprotese på grund af slidgigt og havde efterfølgende belastningsrelaterede smerter og indskrænket bevægelighed.

Ankestyrelsen mener, at der ikke var tale om en så væsentlig begrænsning af arbejdsevnen, at der var grundlag for fleksjob. Borgeren havde fortsat mange ressourcer.

Første undersøgelse af beskæftigelsesankenævnene

For første gang har Ankestyrelsen undersøgt, om beskæftigelsesankenævnene følger lovgivning og praksis, når de ændrer kommunens afslag på fleksjob til en bevilling af fleksjob.

I hver fjerde af nævnenes afgørelser om at bevilge fleksjob er Ankestyrelsen uenig i tilkendelse på det foreliggende grundlag. Ankestyrelsen har derfor særligt gjort nævnene opmærksom på, at nævnene kun kan ændre kommunernes afslag på fleksjob, når der er et fyldestgørende grundlag for det.

Et beskæftigelsesankenævn har f.eks. bevilliget fleksjob til en 38-årig mand, der er veluddannet og havde gode ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet. På grund af følgerne

af et kompliceret benbrud havde han klare skånebehov, og han blev opsagt fra sit arbejde som salgschef på grund af sygdom. Han fandt selv et job, der var normeret til halv tid, og som han meget gerne ville beholde.

Ankestyrelsen er ikke enig med nævnet i, at der var tilstrækkelig dokumentation for at hans erhvervsevne var så væsentligt nedsat, at der var grundlag for fleksjob.

164 afgørelser er undersøgt

Ankestyrelsen har undersøgt i alt 164 afgørelser fra 14 kommuner og de 5 beskæftigelsesankenævne. 72 af de 132 kommunale afgørelser handler om bevilling af fleksjob. De resterende 60 handler om fortsat ret til fleksjob for borgere på ledighedsydelse. Vi undersøgte 32 afgørelser fra beskæftigelsesankenævnene, der alle handler om bevilling af fleksjob.

De medvirkende kommuner:

- Brønderslev
- Esbjerg
- Frederikshavn
- Horsens
- Hvidovre
- Høje Taastrup
- Hørsholm
- København
- Køge
- Middelfart
- Odder
- Roskilde
- Sønderborg
- Århus

Lovgrundlaget

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats §§ 69-75 (bevilling af fleksjob)

Lov om aktiv socialpolitik § 74 c (vurdering af fortsat ret til fleksjob)

Se lov om en aktiv beskæftigelsesindsats på www.retsinformation.dk >>
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=128679>

Se lov om aktiv socialpolitik på www.retsinformation.dk >>

Læs praksisundersøgelsen og alle Ankestyrelsens anbefalinger på www.ast.dk >>

Bevilling af el-scootere – sammenfatning af nyere praksis

Ankestyrelsen har i Principafgørelse C-42-08 fra oktober 2008 afgjort, at el-scootere fremover skal anses som et forbrugsgode. Principafgørelsen har i et vist omfang medført en uens praksis i kommunerne. Derfor beskriver vi nu kort vores praksis og de relevante Principafgørelser, som vi har truffet efter 2008. På vores hjemmeside ligger en længere gennemgang af de konkrete Principafgørelser.

Af fuldmægtig Jette Bjørner, Ankestyrelsen

El-scooter uden egenbetaling

Efter Principafgørelse C-42-08 er udgangspunktet, at bevilling af en trehjulet el-scooter skal ske som et forbrugsgode. Det betyder, at kommunen skal betale 50 procent af ansøgerens udgifter til anskaffelsen og ikke betale reparationer mv.

Kommunen skal dog forsat betale reparation af en el-scooter, hvis den oprindeligt er bevilget som et hjælpemiddel.

Der kan også være ansøgere, som udelukkende skal bruge el-scooter som et hjælpemiddel. Et forbrugsgode kan således konkret have en sådan betydning i forhold til at kompensere for en nedsat funktionsevne, at forbrugsgodet ikke har anden funktion end at fungere som hjælpemiddel.

I disse tilfælde skal kommune betale den fulde anskaffelsespris på det bedst egnede og billigste produkt samt betale for eventuelle reparationer.

Væsentlig faktor er borgerens evne til at færdes selv

Ved vurderingen af, om en el-scooter udelukkende fungerer som et hjælpemiddel, er det en væsentlig faktor, om borgerens evne til at færdes er betydeligt nedsat. Hvis gangdistancen er ubetydelig, og der er behov for en el-scooter, skal el-scooteren som udgangspunkt bevilges som et forbrugsgode, der udelukkende fungerer som et hjælpemiddel.

Altid en helhedsvurdering af livssituationen

Gangdistance er ikke den eneste faktor. Det vil således altid være en helhedsvurdering ud fra en samlet bedømmelse af ansøgerens livssituation, om el-scooteren udelukkende fungerer som hjælpemiddel.

Der kan lægges vægt på faktorer som:

- evnen til at kunne færdes (gangdistance)
- hvor omfattende behovet for kørsel med el-scooter er
- hvilke andre muligheder pågældende har for at komme rundt
- om el-scooteren afløser et egentligt hjælpemiddel
- behovet for at kunne klare sig selv
- behovet for et aktivitetsniveau svarende til andre personer på samme alder og i samme livssituation

Konkrete eksempler på relevante Principafgørelser

Principafgørelse 27-10: En el-scooter fungerede udelukkende som hjælpemiddel for en ældre handicappet mand med begrænset gangdistance på 50 meter med rollator. Manden kunne ikke færdes uden for hjemmet uden en el-scooter eller uden en anden til at køre sin transportkørestol.

Principafgørelse 82-10: En el-scooter fungerede udelukkende som hjælpemiddel for en 80-årig mand, som ikke kunne klare indkøb og besøg hos venner og familie i nærområdet og ikke kunne bruge offentlige transportmidler. Gangdistancen var ubetydelig.

Principafgørelse 121-10: En el-scooter fungerede udelukkende som et hjælpemiddel for en 55-årig kvinde med dissemineret sclerose og kraftnedsættelse i højre side. Kvindens gangdistance var 100 meter i betydeligt nedsat tempo.

Reparation af el-scootere, der tidligere er bevilget som hjælpemidler

Der kan ydes hjælp til reparation af el-scootere, som tidligere er bevilget som hjælpemiddel. En el-scooter, der tidligere er bevilget som et hjælpemiddel, følger reglerne om hjælpemidler og skal derfor ikke behandles som et forbrugsgode.

Principafgørelse 28-10: En anmodning om reparation af en el-scooter, der tidligere var bevilget som hjælpemiddel, kunne efterkommes, da den bevilgede el-scooter fortsat måtte anses for et hjælpemiddel

Principafgørelse 99-10: En anmodning fra en borger om udskiftning af styregreb på el-køretøj, bevilget som hjælpemiddel kunne ikke begrunde en udskiftning af el-scooteren. Borgeren havde behov for et nyt styregreb, men der var ikke behov for en udskiftning af el-scooteren.

Ny vurdering ved udskiftning af el-scooter

Principafgørelse 29-10: Hovedreglen er her, at udskiftning af en el-scooter bevilget som hjælpemiddel skal ske efter reglerne om forbrugsgoder.

Søg efter Principafgørelserne i Principdatabasen på www.ast.dk >>

Læs den længere gennemgang af de konkrete Principafgørelser på www.ast.dk >>

Kræftramt kvinde får ingen erstatning

Ankestyrelsen har for nylig afgjort, at borgere ikke altid har ret til at få erstatning på grund af en kræftsygdom, selvom sygdommen med stor sandsynlighed stammer fra borgerens arbejde. Afgørelsen uddyber Ankestyrelsens tidligere praksis om, at reglen om 20-årig forældelse i særlige tilfælde kan fraviges.

Af specialkonsulent Jesper Paludan Pedersen, Ankestyrelsen

Frisørjobbet var sandsynligvis skylden

Den konkrete sag handlede om en 74-årig kvinde, der havde arbejdet som frisør i omkring 17 år (1951-1968). Hun fik i 2009 konstateret blærekræft og anmeldte straks sygdommen til myndighederne. Kvinden mente, at sygdommen skyldtes hendes arbejde som frisør, hvor hun havde været udsat for en række kemikalier.

Ankestyrelsen vurderede i sagen, at kvindens arbejde som frisør med stor sandsynlighed var årsagen til hendes sygdom.

41 år efter er for længe siden

Vi afviste alligevel at anerkende sygdommen som en arbejdsskade, da kvindens krav på erstatning, efter Ankestyrelsens mening, var forældet efter Danske Lovs regel om 20-årig forældelse.

Vi begrundede vores afgørelse med, at kvindens krav på erstatning var opstået i 1968, hvor hun stoppede som frisør. Hun havde derfor anmeldt sygdommen omkring 41 år efter arbejdet med kemikalierne var afsluttet, hvilket var for sent ifølge reglen om 20-årig forældelse.

Højesteret udsætter den 20-årige forældelse

I 1989 afsagde Højesteret dom i en sag om asbestforgiftning hos flere personer, som havde arbejdet med materialet eternit. Før denne såkaldte "Eternitdom" blev den 20-årige forældelse anset for at være ufravigelig. Men Højesteret udtalte i sagen, at man kunne udsætte fristen, så den først begyndte, når en sygdom kunne konstateres.

I dommen lagde Højesteret stor vægt på, at det er meget sjældent, at asbestforgiftning kan ses tidligere end 20 år efter udsættelsen for asbest er ophørt. Højesteret mente derfor, at krav på erstatning for asbestforgiftning ville miste sin betydning, hvis fristen for forældelse ikke blev udsat. Hvis følgerne efter sygdommen først viste sig efter 20 år, og fristen for forældelse også var 20 år, så ville alle krav på erstatning per definition være forældede. Efter "Eternitdommen" traf Ankestyrelsen afgørelse i en sag, der også udsatte fristen i et tilfælde af asbestforgiftning. Afgørelsen blev udsendt som principafgørelse U-16-01.

[Søg efter Principafgørelse 154-10 i Principdatabasen på \[www.ast.dk\]\(http://www.ast.dk\) >>](#)

I den nye sag med den kvindelige frisør udtalte vi, at "Eternitdommen" må fortolkes sådan, at det afgørende er, om sygdommen næsten altid opstår mere end 20 år efter udsættelsen er stoppet, eller om den også kan opstå tidligere. Dette mente vi ikke var tilfældet for blærekræft, der i skønsmæssigt 20 – 30 procent af tilfældene opstår før 20 år.

Størst betydning for kræftsyge

Afgørelsen med den kvindelige frisør betyder, at borgere ikke har ret til erstatning for sygdomme, som skyldes deres arbejde, hvis de først anmelder sygdommen mere end 20 år efter de har været udsat for den påvirkning, der kan medføre sygdommen. Kun i de tilfælde, hvor en sygdom næsten undtagelsesfrit først viser sig efter 20 år, vil der være mulighed for erstatning.

Vi vurderer, at det hovedsageligt er erstatning for kræftsygdomme, som vil blive berørt af den nye præcisering af praksis.

Ny lov ændrer grænsen til 30 år

Reglen om den 20-årige forældelse blev ophævet med forældelsesloven, som trådte i kraft den 1. januar 2008. Forældelsesloven gælder ikke for krav, der allerede var forældede, inden loven trådte i kraft. Derfor får reglen om den 20-årige forældelse i Danske Lov stadig betydning for sager i nogle år endnu.

I forældelsesloven er fristen for forældelse ændret til 30 år. Den nye regel er ufravigelig og vil betyde, at et større antal kræftramte i fremtiden vil kunne få erstatning for deres arbejdsskader, men som sagen med den kvindelige frisør viser, gælder dette ikke alle.

Kort nyt fra Ankestyrelsen

Nyeste Højesteretsdomme på arbejdsskadeområdet

Højesteret har i august måned afsagt fire domme på arbejdsskadeområdet, som har betydning for Ankestyrelsens arbejde.

Her kan du læse et kort resumé af dommene, som du kan finde i deres fulde længde på www.domstol.dk/hojesteret >>

Dom om godtgørelse for varigt mén og erstatning for tab af erhvervsevne

Højesteret har den 13. august 2010 stadfæstet Ankestyrelsens afgørelse i en sag drejede sig om en mandlig containerreparatør, som i 2003 faldt ned fra en stige og i den forbindelse slog hovedet. Han udviklede i umiddelbar tilknytning til ulykken også psykiske gener

I 2007 traf Ankestyrelsen afgørelse om, at arbejdsskaden havde medført et varigt mén på 20 procent og et erhvervsevnetab på 65 procent. Højesteret stadfæstede Landsrettens frifindelse af Ankestyrelsen og lagde i den forbindelse vægt på, at de gener og symptomer, som Ankestyrelsen havde lagt vægt på ved afgørelsen om godtgørelse og erstatning, viste sig hos tilskadekomne i nær tidsmæssig sammenhæng med arbejdsulykken, og der forelå ikke nogen lægelig dokumentation for tilsvarende gener før arbejdsulykken. Det blev bemærket, at tilskadekomne havde været fuldt arbejdsdygtig frem til ulykken.

Dommen kan læses på Højesterets hjemmeside under sagsnummer 199/2008.

Dom om beregning af erhvervsevnetabserstatning til deltidsansat

Højesteret har den 16. august 2010 afsagt dom i en sag om erstatning for tab af erhvervsevne til en kvinde, der blev udsat for en arbejdsulykke, og som på ulykkestidspunktet arbejdede på deltid.

Højesteret fastslår, at da skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde ikke var forringet forud for arbejdsskaden, skal der ved fastsættelsen af erhvervsevnetabsprocenten tages udgangspunkt i, at skadelidte - uden skaden - kunne arbejde på fuld tid. At skadelidte på ulykkestidspunktet ikke udnytter sin arbejdsevne til udearbejde på fuld tid, er således uden betydning for fastsættelsen af erhvervsevnetabsprocenten.

Højesteret fastslår endvidere, at den årsløn, der indgår ved udmålingen af skadelidtes erhvervsevnetabserstatning, skal fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling, såfremt skadelidtes ansættelse på nedsat tid må anses for at være af midlertidig karakter.

Højesterets dom betyder en ændring af Ankestyrelsens praksis. Dommen vil derfor også få betydning for allerede afgjorte sager, hvor den skadelidte på skadestidspunktet arbejdede på deltid.

Dommen kan læses på Højesterets hjemmeside under sagsnummer 108/2008.

Dom om skuldersygdomme hos slagteriarbejder

Højesteret har den 25. august 2010 afsagt dom i en sag om anerkendelse af dobbeltsidige skulderlidelser som erhvervssygdomme.

Sagen drejer sig om en kvinde, der har arbejdet som slagteriarbejder i ca. 36 år, og som i 1991 ophørte med sit arbejde som følge af skulderlidelserne.

Sagen har to gange været forelagt Erhvervssygdomsudvalget, som begge gange har indstillet, at skulderlidelserne afvises som erhvervssygdomme. Ankestyrelsen har afvist at anerkende skulderlidelserne som erhvervssygdomme.

Højesteret stadfæstede landsrettens dom og lagde i den forbindelse vægt på arbejdets varighed og karakter sammenholdt med Retslægerådets udtalelse og tiltrådte herefter, at det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at kvindens rotator cuff lidelse i overvejende grad er forårsaget af arbejdets særlige art.

Højesteret fandt derimod ikke, at kvindens slidgigt kan anerkendes som en erhvervssygdom.

Dommen kan læses på Højesterets hjemmeside under sagsnummer 169/2009.

Dom om dispensation for anmeldelsesfristen i en arbejdsskadesag

Højesteret har den 26. august 2010 afsagt dom i en sag om anerkendelse af en arbejdsulykke, som var anmeldt for sent. Dommen bestemmer, at der var en rimelig grund til den sene anmeldelse, og at Ankestyrelsen skal vurdere, om de øvrige betingelser for at dispensere fra anmeldelsesfristen er opfyldte.

Sagen drejer sig om en mand, der nogle måneder efter tilskadekomsten blev anholdt og varetægtsfængslet i en straffesag, som han senere blev frikendt i. Han havde inden anholdelsen underskrevet anmeldelsen, men arbejdsgiveren havde ikke videresendt den.

Højesteret fandt, at der i den foreliggende situation ikke kunne lægges afgørende vægt på, at manden ikke havde fulgt op på, om arbejdsgiveren havde anmeldt sagen. Der var derfor en rimelig grund til, at sagen ikke var rettidigt anmeldt.

Dommen kan læses på Højesterets hjemmeside under sagsnummer 293/2007.

Ankestyrelsen med i Task Force om Barnets Reform

Ankestyrelsen og Servicestyrelsen har sammen oprettet en Task Force om Barnets Reform, som er målrettet kommunerne.

Formålet er at understøtte kommunernes implementering af Barnets Reform.

Task Forcen tilbyder formidling, rådgivning og vejledning til kommunerne inden for en række temaer i Barnets Reform. Desuden kan Task Forcen give konkret juridisk og faglig rådgivning og vejledning om Barnets Reform og de ændrede lovregler.

Læs mere om Task Forcen og se kontaktpersoner på www.ast.dk >>

Orienteringer fra politiet i børnesager

Som led i en styrket indsats mod ungdomskriminalitet har børnekontoret modtaget de første orienteringer fra politiet til brug for gennemførelsen af stikprøveundersøgelser af kommunernes indsats over for børn og unge, der mistænkes for at have begået vold, anden alvorlig eller gentagen kriminalitet.

Ankestyrelsen skal på baggrund af orienteringerne i hver enkelt sag undersøge, om kommunen har foretaget det fornødne efter lovgivningen. Ankestyrelsen kan gribe ind, hvis kommunens indsats ikke lever op til kravene i serviceloven.

Ankestyrelsen skal gennemgå 300 sager af denne type årligt.

Hele to ministerbesøg i september

Socialministeren på visit i Ankestyrelsen

Onsdag den 15. september 2010 gæstede Socialminister Benedikte Kiær Ankestyrelsen. I en tale til medarbejderne fremhævede hun Ankestyrelsens betydning for borgernes retssikkerhed og sagde blandt andet: "Ankestyrelsen skal være et fagligt fyrtårn – ikke et elfenbenstårn".

Ligebehandlingsnævnet får besøg af Lykke Friis

Endnu en minister lægger vejen forbi Ankestyrelsen i september. Ligebehandlingsminister Lykke Friis aflægger Ligebehandlingsnævnet besøg sidst på måneden.

Ankestyrelsen fra Statistik

Afgørelser i nævnene i 2009

Ankestyrelsen offentliggjorde i juni den årlige "Ankestatistik for beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn". Statistikken viser blandt andet:

- De sociale nævn og beskæftigelsesankenævnene afgør flere sager nu end før kommunalreformen
- Sagsbehandlingstiden steg i 2009 med halvanden uge i gennemsnit i både beskæftigelsesankenævnene og i de sociale nævn
- 26 procent af klagerne til nævnene blev ændret eller sendt tilbage til kommunen

Støtte til køb af handicapbil i 2009

Ankestyrelsen offentliggjorde i juni den årlige statistik om støtte til handicapbiler. Statistikken viser blandt andet:

- Færre fik støtte til køb af handicapbil i 2009
- Mindre fald i kommunernes sagsbehandlingstid

Afgørelser om førtidspension i 2009

Ankestyrelsen offentliggjorde i juli den årlige statistik om førtidspensioner. Statistikken viser blandt andet:

- Psykiske lidelser var årsag til mere end halvdelen af nye førtidspensioner
- Flere nye førtidspensionister var uden forudgående beskæftigelse i 2009
- Førtidspensionister bliver yngre

Se statistikkerne på www.ast.dk/publikationer/statistikker >>

Årsberetninger fra Ligebehandlingsnævnet og Arbejdsmiljøklagenævnet

Arbejdsmiljøklagenævnets årsberetning for 2009

Årsberetningen indeholder artikler om principielle problemstillinger, som i forbindelse med konkrete sager har været forelagt Arbejdsmiljøklagenævnet til afgørelse.

Herudover indeholder årsberetningen et udvalg af enkeltafgørelser.

Du finder årsberetningen for Arbejdsmiljøklagenævnet på Ankestyrelsens hjemmeside ved at søge på "årsberetning" på www.ast.dk >>

Ligebehandlingsnævnets første årsberetning

Ligebehandlingsnævnet har netop udsendt sin første årsberetning.

Her er en kort omtale af alle sager, som er afgjort af nævnet i 2009. Beretningen indeholder desuden artikler om nævnets arbejdsform. Der er også artikler om centrale problemstillinger indenfor de forskellige diskriminationsområder.

Du finder årsberetningen på www.ligebehandlingsnaevnet.dk >>

Nyeste Principafgørelser

Ankestyrelsen har i juli udsendt Principafgørelser om blandt andet:

- Forlængelse af sygedagpenge
- Videreført anbringelse af barn i plejefamilie
- Erstatning for tab af arbejdsevne til borger i fleksjob

[Se Principafgørelserne fra juli på www.ast.dk/nyheder >>](http://www.ast.dk/nyheder)

Ankestyrelsen har i september udsendt Principafgørelser om blandt andet:

- Kommunen kan trække direkte i kontanthjælp for børnebidrag,
- Overfald under bøn anerkendt som arbejdsskade,
- Muligheder og begrænsninger for frie valg af botilbud.

[Se Principafgørelserne fra september på www.ast.dk/nyheder >>](http://www.ast.dk/nyheder)